

VẤN ĐỀ TÍCH HỢP TRONG CHƯƠNG TRÌNH MÔN GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC, GIÁO DỤC CÔNG DÂN CỦA HÀN QUỐC VÀ SINGAPORE

NGUYỄN THỊ VIỆT HÀ

Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam
Email: nguyenvietha161@gmail.com

Tóm tắt: Tích hợp trong Chương trình Giáo dục phổ thông là một xu thế quốc tế đã xuất hiện từ lâu và được nhiều nước trên thế giới vận dụng nhằm phát triển năng lực người học. Qua nghiên cứu hình thức và nội dung tích hợp trong chương trình các môn học thuộc lĩnh vực đạo đức - công dân của Hàn Quốc và Singapore, tác giả rút ra bài học kinh nghiệm cho việc xây dựng chương trình các môn học thuộc lĩnh vực đạo đức - công dân trong Chương trình Giáo dục phổ thông mới ở Việt Nam.

Từ khóa: Tích hợp; chương trình; Giáo dục đạo đức; giáo dục công dân.

(Nhận bài ngày 26/8/2016; Nhận kết quả phản biện và chỉnh sửa ngày 15/9/2016; Duyệt đăng ngày 27/11/2016).

1. Đặt vấn đề

Tích hợp trong Chương trình Giáo dục phổ thông là một xu thế quốc tế đã xuất hiện từ lâu và được nhiều nước trên thế giới vận dụng nhằm phát triển năng lực người học. Nghiên cứu chương trình các môn học thuộc lĩnh vực giáo dục Đạo đức - Công dân của Hàn Quốc và Singapore, chúng tôi nhận thấy chương trình của các nước này đều mang tính tích hợp cao. Nội dung và hình thức tích hợp trong chương trình mỗi nước được thể hiện cụ thể.

2. Những vấn đề tích hợp trong chương trình môn Giáo dục đạo đức của Hàn Quốc

2.1. Hình thức tích hợp

Chương trình môn Giáo dục đạo đức của Hàn Quốc tích hợp theo 2 hình thức là:

- Tích hợp trong nội bộ môn học: Trong nội bộ môn học tích hợp các nội dung như: Giáo dục đạo đức, giáo dục kỹ năng sống và giáo dục pháp luật.

- Tích hợp liên môn: Tích hợp các nội dung như: Giáo dục bảo vệ môi trường, văn hoá, khoa học kỹ thuật, truyền thông, hướng nghiệp, nghệ thuật, tôn giáo.

2.2. Nội dung tích hợp

Chương trình môn Giáo dục đạo đức của Hàn Quốc ở tiểu học và trung học cơ sở giáo dục cho học sinh các giá trị và nguyên tắc đạo đức. Ở trung học phổ thông, giáo dục cho học sinh hai chủ đề là: Lối sống và đạo đức; Đạo đức và tư tưởng. Nội dung tích hợp trong chương trình thể hiện cụ thể như sau:

* Ở tiểu học, chương trình môn Giáo dục đạo đức của Hàn Quốc tích hợp các nội dung (Bảng 1).

* Ở trung học cơ sở, chương trình tích hợp các nội dung (Bảng 2).

* Ở trung học phổ thông, chương trình tích hợp các vấn đề (Bảng 3).

2.3. Nhận xét

Chương trình môn Giáo dục đạo đức của Hàn Quốc

Bảng 1: Môn Giáo dục đạo đức trong chương trình tiểu học ở Hàn Quốc

STT	Nội dung tích hợp	Chủ đề thể hiện	
		Lớp 3 - 4	Lớp 5 - 6
1	Tích hợp giáo dục kỹ năng sống		
1.1	Kỹ năng tự nhận thức	Tâm quan trọng của bản thân.	Phát triển niềm tự hào về bản thân.
1.2	Kỹ năng kiểm soát cảm xúc		- Điều chỉnh và biểu hiện cảm xúc. - Lối sống biết tự kiểm chế bản thân.
1.3	Kỹ năng giao tiếp	Lối sống biết cảm ơn.	Giữ phép lịch sự và kính trọng người trên.
1.4	Kỹ năng giải quyết mâu thuẫn		Giải quyết mâu thuẫn bằng thương lượng.
2	Tích hợp giáo dục pháp luật		- Tôn trọng và bảo vệ nhân quyền. - Tuân thủ quy tắc pháp luật.
3	Tích hợp giáo dục bảo vệ môi trường	Yêu thiên nhiên và bảo vệ môi trường.	

Bảng 2: Môn Giáo dục đạo đức trong chương trình trung học cơ sở ở Hàn Quốc

STT	Nội dung tích hợp	Chủ đề thể hiện
1	Tích hợp giáo dục pháp luật	Sự tôn nghiêm và nhân quyền của con người.
2	Tích hợp giáo dục văn hoá	- Văn hóa và đạo đức của thanh thiếu niên. - Tính đa dạng của văn hóa với đạo đức. - Văn hóa và đạo đức.
3	Tích hợp giáo dục về khoa học kĩ thuật	Khoa học kĩ thuật với đạo đức.
4	Tích hợp giáo dục bảo vệ môi trường	Cuộc sống thân thiện với môi trường.

Bảng 3: Môn Giáo dục đạo đức trong chương trình trung học phổ thông ở Hàn Quốc

STT	Nội dung tích hợp	Chủ đề thể hiện
1	Tích hợp giáo dục giới tính	Đạo đức về tình yêu và giới tính.
2	Tích hợp giáo dục khoa học kĩ thuật	Khoa học kĩ thuật với đạo đức.
3	Tích hợp giáo dục bảo vệ môi trường	- Quan hệ giữa con người với tự nhiên. - Xem xét trên mặt đạo đức về các vấn đề môi trường.
4	Tích hợp giáo dục về thông tin và truyền thông	Xã hội thông tin với đạo đức.
5	Tích hợp giáo dục hướng nghiệp	Giá trị của nghề nghiệp và trách nhiệm đạo đức trong công việc.
6	Tích hợp giáo dục nghệ thuật	Giá trị thẩm mỹ và giá trị đạo đức.
7	Tích hợp giáo dục tôn giáo	Tôn giáo và đạo đức.
8	Tích hợp giáo dục văn hoá	Đạo đức trong xã hội đa văn hóa.

là chương trình mang tính tích hợp cao. Ở tiểu học, chương trình chủ yếu tích hợp trong nội bộ môn học. Các nội dung tích hợp là giáo dục đạo đức, giáo dục kĩ năng sống và giáo dục pháp luật. Ngoài ra, chương trình ở tiểu học còn tích hợp giáo dục bảo vệ môi trường.

Ở trung học cơ sở có một phần tích hợp nội bộ môn học còn chủ yếu tích hợp theo hình thức liên môn. Nội dung tích hợp tập trung vào các vấn đề: Giáo dục pháp luật, giáo dục văn hoá, giáo dục khoa học kĩ thuật và giáo dục bảo vệ môi trường.

Ở trung học phổ thông, chương trình chủ yếu tích hợp theo hình thức liên môn. Nội dung tích hợp tập trung vào các vấn đề như: Giáo dục giới tính, giáo dục bảo vệ môi trường, văn hoá, khoa học kĩ thuật, truyền thông, hướng nghiệp, nghệ thuật, tôn giáo.

3. Những vấn đề tích hợp trong chương trình môn Giáo dục đạo đức và công dân của Singapore

3.1. Hình thức tích hợp

- Tích hợp trong nội bộ môn học là chủ yếu, trong đó tích hợp các nội dung giáo dục đạo đức, giáo dục kĩ năng sống, giáo dục pháp luật.

- Ngoài ra còn tích hợp liên môn các nội dung: Giáo dục bảo vệ môi trường, giáo dục tín ngưỡng, truyền thống, giáo dục giới tính, giáo dục văn hoá, giáo dục tài chính,...

3.2. Nội dung tích hợp

Nội dung chương trình môn Giáo dục đạo đức và công dân của Singapore từ tiểu học đến trung học cơ sở tập trung vào sáu giá trị cốt lõi, đó là: *Tôn trọng; Trách*

nhệm; Liêm chính; Quan tâm, chăm sóc; Tính kiên cường, khả năng ứng phó; Sự hòa hợp. Các nội dung tích hợp thể hiện cụ thể trong các chủ đề như Bảng 4.

3.3. Nhận xét

Chương trình môn Giáo dục đạo đức - công dân của Singapore là chương trình tích hợp cả trong nội bộ môn học và tích hợp liên môn. Với hình thức tích hợp nội bộ môn học, chương trình tập trung giáo dục cho HS về đạo đức, pháp luật và kĩ năng sống, trong đó chú trọng tích hợp giáo dục kĩ năng sống. Các nội dung giáo dục kĩ năng sống chiếm phần lớn trong chương trình và được thực hiện từ tiểu học đến trung học cơ sở. Ngoài ra, chương trình còn có các nội dung tích

hợp liên môn như: Giáo dục bảo vệ môi trường, giáo dục giới tính, giáo dục tín ngưỡng, giáo dục văn hoá, giáo dục tài chính.

Tóm lại, chương trình các môn thuộc lĩnh vực đạo đức - công dân của các nước trên đây tuy có cấu trúc nội dung khác nhau nhưng đều thể hiện tính tích hợp cao. Hình thức tích hợp trong chương trình của Hàn Quốc và Singapore có nhiều nét tương đồng và thể hiện tích hợp mạnh mẽ trong nội bộ môn học, tích hợp liên môn.

4. Bài học kinh nghiệm trong việc xây dựng chương trình các môn thuộc lĩnh vực đạo đức - công dân của Việt Nam trong chương trình giáo dục phổ thông mới

Qua nghiên cứu hình thức và nội dung tích hợp trong chương trình các môn thuộc lĩnh vực đạo đức - công dân của Hàn Quốc và Singapore, chúng tôi rút ra bài học kinh nghiệm cho việc xây dựng chương trình các môn học thuộc lĩnh vực đạo đức - công dân trong chương trình giáo dục phổ thông mới của Việt Nam như sau:

- Chương trình các môn học thuộc lĩnh vực đạo đức - công dân trong chương trình giáo dục phổ thông mới cần tích hợp mạnh mẽ trong nội bộ môn học. Các nội dung tích hợp trong nội bộ môn học là giáo dục đạo đức, giáo dục kĩ năng sống và giáo dục pháp luật. Tăng cường hơn nữa giáo dục kĩ năng sống cho học sinh.

- Chương trình cần chú ý hơn nữa đến tích hợp liên môn. Ví dụ như tích hợp giáo dục các nội dung: Bảo vệ

Bảng 4: Nội dung tích hợp trong các chủ đề

STT	Nội dung tích hợp	Chủ đề thể hiện			
		Tiểu học bậc thấp	Tiểu học bậc cao	Trung học cơ sở bậc thấp	Trung học cơ sở bậc cao
1	Tích hợp giáo dục kĩ năng sống				
1.1	Giáo dục kĩ năng tự nhận thức và kĩ năng xác định giá trị	Đánh giá bản thân mình	Xây dựng lòng tự trọng	Tôn trọng bản thân	Tự trọng
1.2	Giáo dục kĩ năng ứng phó với căng thẳng			Chống lại các áp lực tiêu cực	
1.3	Giáo dục kĩ năng đảm nhận trách nhiệm	- Là một đứa trẻ chịu trách nhiệm - Là người có trách nhiệm xã hội		- Trách nhiệm với bản thân - Là thành viên chịu trách nhiệm của cộng đồng	Thực hành trách nhiệm trong việc đối phó với các vấn đề đạo đức trong khoa học đời sống
1.4	Giáo dục kĩ năng hợp tác và kĩ năng lãnh đạo nhóm	- Là một thành viên tốt trong đội - Tương tác với các bạn thuộc các chủng tộc khác nhau	Là một trưởng nhóm có trách nhiệm	Là một thành viên của đội	
1.5	Giáo dục kĩ năng kiên định		Là người kiên định	- Là người kiên cường khi đối mặt với thách thức. - Là công dân kiên cường	
1.6	Giáo dục kĩ năng thích ứng	- Thay đổi cách xử lí	- Là người lạc quan. - Là người tháo vát		
1.7	Giáo dục kĩ năng ra quyết định			Chịu trách nhiệm ra quyết định	
2	Tích hợp giáo dục tín ngưỡng, truyền thống				Tôn trọng các tín ngưỡng và truyền thống của người khác
3	Tích hợp giáo dục pháp luật	Tuân thủ các quy tắc và luật pháp			Tôn trọng luật pháp và quyền tự do cơ bản
4	Tích hợp giáo dục bảo vệ môi trường	- Quan tâm, chăm sóc môi trường tự nhiên - Chăm sóc động vật	Bảo vệ môi trường tự nhiên		- Tôn trọng cuộc sống và thiên nhiên. - Sống hài hòa với môi trường của chúng tôi
5	Tích hợp giáo dục giới tính, giáo dục gia đình				Hẹn hò, hôn nhân và nuôi dạy con
6	Tích hợp giáo dục về tài chính				Chuẩn bị cho nhu cầu tài chính trong tương lai của mình
7	Tích hợp giáo dục văn hoá hoà bình		Tôn vinh tính đa dạng văn hóa		

môi trường, tiết kiệm năng lượng, biến đổi khí hậu, giáo dục giới tính, sức khỏe sinh sản,...

Tóm lại, việc xây dựng chương trình các môn học thuộc lĩnh vực đạo đức - công dân trong Chương trình Giáo dục phổ thông mới cần chú ý tính tích hợp để tinh giản các nội dung dạy học và phát triển năng lực cho học sinh.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. Bản dịch Chương trình môn Giáo dục đạo đức của Hàn Quốc năm 2012.
- [2]. Chương trình môn Giáo dục đạo đức và công dân của Singapore: Civics and moral education syllabus Primary and Civics and moral education syllabus Secondary 2007.

INTEGRATION IN ASPECTS OF MORALITY - CITIZENSHIP IN SINGAPORE AND SOUTH KOREA

Nguyen Thi Viet Ha

The Vietnam Institute of Educational Sciences

Email: nguyenvietha161@gmail.com

Abstract: *Integration in the general education curriculum was an international trend, emerged a long time ago, and applied by many countries around the world into developing learners' capacity. Through reviewing integration form and content in Singapore and South Korea curriculums, in aspects of morality-citizenship, the author provided lessons-learned for the development curriculum in morality-citizenship aspects in Vietnamese new curriculum.*

Keywords: *Integration; curriculum; moral education, citizenship education.*